

Ovenstående smukke og karakteristiske Mærke er sammensat og tegnet af den ansete Historiker og Heraldiker Herr Archivar Thiset, Rigsarkivet, og af ham skænket Historisk Samfund for Thy og Hanherred.

Samfundet bringer herved Herr Archivar Thiset sin bedste Tak, fordi han med så stor Elskværdighed og Beredvillighed opfyldte ønsket om at tegne et for vort Samfund ejendommeligt Mærke.

På Grundlag af en Artikel af Hr Thiset i Tidsskrift for Kunstindustri 1905 om danske By- og Herredsvåben skal jeg meddele følgende om Mærkets Sammensætning.

I Midten af Mærket ses Thisted Byvåben, der forestiller Jomfru Marie med Jesusbarnet. Thisted er den eneste Købstad inden for det Område, på hvilket Samfundet arbejder, og tillige dets Hovedsæde og låner Amtet Navn, derfor danner Byens Våben Mærkets Midterparti. Dette Våbens Oprindelse må søges helt tilbage i den katholske Tid og er sikkert givet Byen af en af de katholske Biskopper, som også har givet Byen Købstadrettigheder. Hvornår det er sket, ved man ikke, men i Året 1524 den 10. August stadfæstede Kong Frederik den 1., at Thisted Borgere

skulde have samme Rettigheder som Borgerne i Viborg, og dette blev gjort for Biskop Stygge Krumpens Skyld (han var Biskop til 1536). Byens gamle Sigil bærer Omskriften SICILUM G. TISTD.

Uden om Thisted Våben ses i fem Felter de fem Herreders Våben.

De fire Herreder i Thy har fået deres Signeter med Våbenmærker i Året 1584 af Ludvig Munk, der var Lensmand på Ørum, hvorunder Thy hørte, fra 1569-1595. Omskriften var på alle Signeterne temmelig ens, naturligvis med Undtagelse af Herredernes Navne. Som Prøve anføres Omskriften på Hillerslev Herreds Signet; der stod: LODWIK MONCK LOD MEG GIØRE TIL HILLERSLOFF H.¹) LOD HAND MEG FØRE 1584.

Øverst til Højre ses Hillerslev Herreds Mærke: 3 Ål. Derunder kommer Mærket for Hundborg Herred; det består af en Flynder, som svømmer over 3 Bølgelinier.

Hassing Herreds første Signet, som blev givet af Ludvig Munk, kendes kun gennem et dårligt Aftryk fra 1610. Omskriften er som på de andre Signeter; men Mærket er en eller anden ubestemmelig Figur. Ved Foden af Mariebilledet ses i Våbenfeltet et Mærke, som er benyttet for Herredet i 1648; det forestiller en springende Hare mellem Planter. Omskriften på dette Signet er: *Haseng Herets Sigenet*.

Det fjerde Våbenskjold er Refs Herreds; det bærer som Mærke en Ræv. Herredets Tingbog fra 1667 oplyser, at Signetet har været af Sølv, og dette har formodentlig også været Tilfældet med de øvrige Herreders.

I det femte Skjold findes Han Herreds Våben, der også stammer fra 1584; det forestiller en Hane stående på en Lilje. Omskriften var: *Hane Heeritz Indsegel 1584*.

I Omskriften på Samfundets Mærke læses: Historisk Samfund for Thy og Han Herred.

P. L. Hald.

¹ Herred.